

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/112/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4218203477
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4218203477.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcov: 1. E. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom B., U. XX, zastúpená Centrom právnej pomoci, Kancelária Komárno, so sídlom Komárno, Župná 14, IČO: 30 798 841, 2. M. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. XXX, t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Dlhé Lúky 1, Hrnčiarovce nad Parnou, zastúpený Centrom právnej pomoci, Kancelária Komárno, so sídlom Komárno, Župná 14, IČO: 30 798 841, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, o zaplatenie 270 000 eur, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 16. januára 2020 č. k. 13C/50/2018-380, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému voči žalobcom v 1. a 2. rade priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom z 16. januára 2020 č. k13C/50/2018-380, zamietol žalobu o zaplatenie 270 000 eur. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovia 1. a 2. sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej 100 % náhradu trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia o výške náhrady trov konania, o ktorej súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil s poukazom na § 11, § 13 ods. 1, § 16 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo len „OZ“) a podľa ustanovení § 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 a § 8 ods. 1 písm. a/, b/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

3. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobou doručenu súdu dňa 17. 07. 2018 si žalobkyňa 1. uplatnila proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR nárok na náhradu škody z dôvodu, že tým, že žalobca 2. bol rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/98/2016 uznaný za vinného, vznikla im škoda aj ujma. Oba sudy mali postupovať „ULTIMA RATIO“, teda dať prednosť prijatiu netrestných opatrení. Tento stav považujú za násilný akt proti rodine, ktorá bola násilne rozdelená, v dôsledku čoho sa dostali do dlhovej pasce. Škoda vznikla najmä na výdavkoch, a to nemalá, vyše 10 000 eur. Rozsudok je 11 rokov negatívne pôsobiaci faktor a vytvára zdraviu škodlivé prostredie, neistotu, zdravotné problémy. Štát sa mohol a mal postaviť na stranu rodiny, vnímať jej skutočné potreby a podľa toho vybrať prostriedky, nekriminalizovať veci a použiť liečenie. Sudy mali postupovať v duchu ochrany základných práv a slobôd,

avšak rozbili celú rodinu, ktorá sa nevie poriadne stretávať. Žiadala, aby štát za exces a nespravodlivé rozhodnutie zaplatil 270 000 eur, pričom za rok 2014 - od februára - žiadajú vyplatiť sumu $11 \times 220,52 = 2.307,59$ eura, za rok 2015 a 2016 žiadajú vyplatiť $2 \times (12 \times 220,52) = 2 \times 2 646,24$ eura, za rok 2017 žiadajú $12 \times 247,61 = 2 971,32$ eura, za rok 2018 doposiaľ sumu 1 733,27 eura. Morálna škoda je horšia, pretože čas, ktorý nemôžu spolu tráviť im nikto nevráti. Škoda a morálna ujma im vznikla rozhodnutiami Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014 a sp. zn. 2Nt/7/2017, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/98/2016 a sp. zn. 1Tos/79/2017. Navrhla ich pripojiť spolu so spismi Okresného súdu Komárno sp. zn. 12Er/858/2014, 9Er/848/2016, 10Csp/4/2017, 7Csp/46/2017, 10Csp/120/2017, 14Csp/125/2017, 2Nt/7/2017, 13C/464/2014, 12Er/799/2015. Podľa záverečného textu uvedenej žaloby sa k žalobe pripojil aj žalobca 2.

4. Na výzvu súdu žalobkyňa 1. v podaní doručenom súdu prvej inštancie 11. 09. 2018, okrem tvrdení uvedených v žalobe uviedla, že chce so svojim manželom ďalšie dieťa. Žalovanú sumu považuje za odôvodnenú, lebo 11 rokov odlúčenia na základe rozsudku sp. zn. 11T/66/2014 je justičnou vraždou a posledný kliniec do rakvy bola premena podmienky násilu lebo výklad zákona umožňoval, aby na základe vysokého trestu bol výkon zvyšku trestu (2 roky, 9 mesiacov a 7 dní) uložený 3Pp/134/2009 odpustený. Ďalej uviedla, že pre manžela žiadali len liečenie, lebo chcela naďalej riadne fungovať ako rodina a s manželom vychovávať spoločného syna. Ak sumu 270 000 eur rozráta na 13 rokov, 9 mesiacov a 7 dní, je to 5 012 dní, na jeden deň prípadne suma 53,90 eura na ňu a malého syna. Mesačne dostával 220,52 eura, teda od 14. 03. 2014 do 01. 09. 2018 vypadlo 12 571,63 eura; advokáti, súdne poplatky, väzba 20 000 eur; komunikácie, návštevy 1 500 eur. Za 13 rokov, 9 mesiacov a 7 dní predpokladané výdavky dosiahnu 70 000 eur a morálna škoda 200 000 eur. Rodina nemá žiadne finančné prostriedky, žijú na hranici chudoby a hrozí im strata bývania. Ujma bola spôsobená rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014, škoda vznikla „našej“ rodine - žalobkyňi 1., žalobcovi 2. a synovi E. Skutky uvedené v rozsudku sa nikdy nestali. Štát mal uložiť ochranné liečenie, bez odňatia slobody. Žalobkyňa 1. navrhla prizvať znalca, ktorý určí škodu spôsobenú násilným rozdelením rodiny.

5. S obdobným textom doručil súdu dňa 11. 09. 2018 doplnenie žaloby aj žalobca 2. s tým, že štát mal aplikovať Smernicu 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012 a veci mal riešiť v prospech rodiny, lebo štát zodpovedá za blaho svojich občanov a tiež musí rešpektovať primeranosť, solidaritu, humánnosť a ľudskú dôstojnosť. Vo veci Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014 nebola ani jedna z týchto zásad akceptovaná. Rodina nevie splniť svoje záväzky, vypadáva jeden príjem. Rodina bude žiadať o politický azyl, lebo sú mučení.

6. Dňa 13. 12. 2018 žalobkyňa 1. doručila súdu námietku zaujatosti voči zákonnému sudcovi - „ide o rozsudok (Justičná vražda!!) OS KN vydané JUDr. Erikou Jóbovou, teda o kolegyňu, s ktorou sa stretávate každý deň“. Taktiež uviedla, že ona osobne by sudkyňu JUDr. Eriku Jóbovú postavila pred Haagsky tribunál za zločin proti ľudskosti, lebo trpia za to, ona legalizovala špinavosti policajtov. Žalobkyňa 1. uviedla, že „Neviem čo Vy stále odo mňa chcete Ved' všetky Dôkazy máte u Vás na Súde nemám to ja a Nemá to Ani Fidel Castro a ani Erdoan Turecký prezident ale Máte vy!!“ Manžel sedí od 14. 02. 2014. Na základe klamlivého rozsudku Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014 má obmedzenú osobnú slobodu a celá rodina je na základe tohto rozsudku paralyzovaná. Na základe uvedeného rozsudku Okresný súd Trnava pod sp. zn. 3Pp/134/2009 premenil zvyšok trestu na 2 roky, 9 mesiacov a 7 dní. Teda zvýšil „túto justičnú zloččinu“ na 13 rokov, 9 mesiacov a 7 dní napriek tomu, že manžel dodržiaval všetko ako mal.

7. Ministerstvo spravodlivosti SR, konajúc za žalovanú, vo vyjadrení z 02. 04. 2019 k žalobe žalobcov uviedlo, že žalovaná nároky žalobcov popiera v celom rozsahu ako nedôvodné. Žalobkyňa 1. nie je aktívne vecne legitimovaná domáhať sa náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z., pretože nebola účastníčkou konania, v ktorom by bolo vydané rozhodnutie, v dôsledku ktorého by jej vznikla škoda. S poukazom na § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. základnými podmienkami vzniku nároku na náhradu škody podľa citovaného zákona sú, že poškodená osoba bola účastníkom konania, v ktorom bolo rozhodnutie vydané a že rozhodnutie je nezákonné. Žalobkyňa 1. nespĺňa ani jednu z uvedených základných podmienok, keďže rozhodnutie o treste, na základe ktorého odvodzuje svoj nárok na náhradu škody, bolo vydané v konaní, v ktorom nebola účastníkom v postavení obvineného/obžalovaného. Pokiaľ žalobkyňa 1. mala postavenie poškodenej osoby v trestnom konaní, žalobkyňa 1. neuvádza, že prípadný výrok alebo absencia výroku o náhrade škody by boli príčinou vzniku škody, ktorú si v konaní uplatňuje. Z dôvodu absencie vecnej legitimácie je nárok žalobkyne 1. celkom nedôvodný.

Žalobkyňa Ministerstvo spravodlivosti SR písomným podaním z 27. 11. 2015 požiadala o predbežné prerokovanie nároku na náhradu skutočnej škody vo výške 20 000 eur. Keďže v tomto konaní sa domáha aj náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá nebola predbežne prerokovaná, žalobkyňa 1. nespĺnila ani základnú hmotnoprávnu podmienku na to, aby sa súd mohol jej nárokom zaoberať.

8. Rozhodnutie o treste uloženom žalobcovi 2. je zákonné. Z obsahu žaloby vyplýva, že k žalobe sa pripojil aj žalobca 2., ktorý svoj nárok na náhradu škody odvodzuje (prostredníctvom tvrdení svojej manželky) z toho dôvodu, že právoplatným odsúdením na trest odňatia slobody sa zasiahlo do jeho práva na riadny rodinný život a súkromie, pretože je počas výkonu trestu odňatia slobody odlúčený od svojej rodiny. Žalobca neuviedol žiadne konkrétne okolnosti, na základe ktorých sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy. Keďže rozhodnutie o treste nebolo zrušené pre nezákonnosť a žalobca 2. nebol spod obžaloby ani oslobodený, nárok žalobcu 2. je nedôvodný s poukazom na § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a § 8 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Žalobca 2. bol rozsudkom Okresného súdu Komárno, sp. zn. 11T/66/2014 uznaný za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby a odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 12. 01. 2017, keďže Krajský súd v Nitre zamietol v konaní sp. zn. 4To/98/2016 odvolanie žalobcu 2. Súd právoplatne zamietol aj návrhy žalobcu 2. na povolenie obnovy konania. Žalobca 2. netvrdí a ani nepreukázal, že mu bol uložený nezákonný trest, alebo bol spod obžaloby oslobodený, teda že trest vykonáva nezákonne. Rozhodnutie o vine a o odsúdení žalobcu 2. na trest odňatia slobody sa považuje za zákonné a súd rozhodujúci o náhrade škody je viazaný týmto rozhodnutím súdu v trestnom konaní. Nárok žalobcu 2. je nedôvodný, pretože neexistuje žiadny zákonný titul, na základe ktorého by žalobcovi 2. vznikla škoda. S poukazom na uvedené navrhol žalobu zamietnuť. Žalobca 2. pred podaním žaloby vôbec nepožiadala Ministerstvo spravodlivosti SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

9. K výške uplatneného nároku ministerstvo uviedlo, že nárok žalobcov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vyčíslený vo výške 270 000 eur, je nepreskúmateľný a nedôvodný. Z obsahu žaloby nie je zrejme akú konkrétnu výšku náhrady majetkovej škody požaduje každý zo žalobcov, a ani to, akú výšku náhrady nemajetkovej ujmy požaduje každý zo žalobcov, pretože tvrdý zásah mohol zasiahnuť do osobnostnej sféry jednotlivých žalobcov rozdielne. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy nie je možné identifikovať ani na základe odpočtu požadovanej náhrady majetkovej škody z celkovej uplatnenej sumy 270 000 eur, pretože samotná výška náhrady majetkovej škody nie je zrozumiteľná. Sumarizáciou nárokov, ktoré si žalobcovia uplatnili vyplýva, že požadujú: sumu viac ako 10 000 eur, ktorú predstavujú peňažné záväzky žalobcov voči tretím osobám; sumu 12 304,66 eura, ktorá je špecifikovaná tým, že ide o rozhodnutie ÚPSVaR; sumu 12 571,63 eura, ktorú špecifikovali ako ušlé dávky žalobcu 2.; sumu 14 320,27 eura, ktorú označili ako výpadok príjmu; náklady a trovy obhajoby žalobcu 2. vo výške 20 000 eur; náklady vyvolané návštevou žalobcu 2. v ústave na výkon trestu vo výške 1 500 eur; spolu: 70 696,56 eura. Uvedené nároky sú nedôvodné, pretože absentuje akákoľvek príčinná súvislosť medzi tvrdenou škodou a rozhodnutím o treste uloženého žalobcovi 2.; požadovaná výška nárokov nie je žiadnym spôsobom preukázaná, osobitne nie sú preukázané vynaložené trovy konania a obhajoby žalobcu 2. v trestnom konaní a náklady vyvolané návštevou žalobcu 2.; žalobcovia nepreukázali ani to, že skutočné náklady vynaložili; nároky sú zameniteľné, pretože nároky označené ako ušlé dávky sú zameniteľné s nárokmi vyplývajúcimi z rozhodnutí ÚPVSaR, resp. s nárokmi označenými ako výpadok príjmu. Nároky sú zrejme uplatňované opakovane, ale v rôznej výške, pričom ich sumu nie je možné preskúmať; nároky v súvislosti s neuhradenými záväzkami žalobcov voči tretím osobám nie sú dôvodné. Pokiaľ žalobcovia prevzali na seba peňažné záväzky, ich povinnosť uhradiť záväzky tretím osobám by trvala bez ohľadu na to, či by bolo alebo nebolo vydané rozhodnutie o treste. Z tohto dôvodu aj návrhy žalobcov, aby súd pripojil a oboznámil sa so súdnymi spismi v civilných a exekučných konaniach, ktoré označili v podaní zo dňa 12. 07. 2018, sú nedôvodné. Žalobcom škoda nemohla vzniknúť, preto by bolo neúčelné a nedôvodné vykonávať dokazovanie. Nároky na náhradu nemajetkovej ujmy sú taktiež nedôvodné, keďže absentuje akákoľvek príčinná súvislosť medzi tvrdenou ujmovou a rozhodnutím o treste uloženého žalobcovi 2. Je teda neúčelné a nehospodárne, aby na preukázanie tvrdených zásahov do osobnej a rodinnej sféry žalobcov, súd vykonával dokazovanie výsluchom svedkov. Záverom navrhol, aby súd žalobu žalobcov v celom rozsahu voči žalovanej zamietol a zaviazal žalobcov na náhradu trov konania žalovanej.

10. Žalobcovia v podaniach doručených súdu 24. 04. 2019 a 26. 04. 2019 k vyjadreniu žalovanej uviedli, že nie je potrebné preukázať predbežné prerokovanie nároku na zaplatenie 270 000 eur z dôvodu, že žalobou uplatnený nárok je podriadený § 11 až § 13 OZ a taktiež ustanovenie čl. 7 ods. 5, čl. 154c ústavy, čl. 8 Dohovoru, čl. 23 Medzinárodného paktu obč. práv (ICCPR).

11. Súd prvej inštancie uznesením z 06. 05. 2019 priznal žalobcom oslobodenie od súdneho poplatku v celom rozsahu.

12. Žalovaný v duplike z 14. 05. 2019 uviedol, že žalobcovia naďalej zotrvávajú na tvrdení, že rozhodnutím o vine a treste, na základe ktorého žalobca 2. vykonáva nepodmienečný trest odňatia slobody, došlo k zásahu do ich rodinného a súkromného života, čím odôvodňujú aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a majetkovej škody v celkovej výške 270 000 eur. Tvrdenie žalobcov, v zmysle ktorého im žalobný nárok vznikol v súvislosti so zákonnou úpravou § 11 a 13 Občianskeho zákonníka, je nesprávne. Aplikácia rozhodnej právnej úpravy sa v tomto prípade odvíja od skutkových tvrdení žalobcov. Žalobcovia pritom tvrdia, že do ich rodinného a súkromného života žalovaná zasiahla vydaním nezákonného rozhodnutia (rozsudok o vine a treste pre žalobcu 2.). V takom prípade je ale vylúčená aplikácia právnej úpravy Občianskeho zákonníka, ktorá sa vzťahuje na zásahy do osobnosti fyzických osôb, ktorými nie sú nezákonné rozhodnutia alebo nesprávny úradný postup orgánov verejnej moc. Právny rámec, na základe ktorého môže súd nárok žalobcov posudzovať predstavuje zákon č. 514/2003 Z. z. Žalobcovia nemôžu obchádzať splnenie týchto zákonných požiadaviek tvrdením, že si nárok uplatňujú podľa Občianskeho zákonníka. Takýto postup je neprípustný. Žalobcovia pritom neoznačili ani nepreukázali, že by splnili zákonné požiadavky (v prvom rade zmenu alebo zrušenie rozhodnutia o ktorom tvrdia, že je nezákonné) na vznik nároku. Zdôraznil, že v prípade posudzovania nároku žalobcov v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, by namietal svoju pasívnu vecnú legitimitáciu. Z tvrdení žalobcov vyplýva, že k neoprávnenému zásahu malo dôjsť zo strany súdov. Pokiaľ teda žalobcovia ako žalovaného označili Slovenskú republiku zastúpenú Ministerstvom spravodlivosti SR, označili subjekt, ktorý nie je pôvodcom „neoprávneného zásahu“, a teda nemôže byť subjektom pasívne vecne legitimovaným v konaní o ochranu osobnosti. Žalovaná nemohla ovplyvniť konanie a postup uvedených subjektov a zároveň žalovanej zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť znášať zodpovednosť za konanie týchto orgánov, ktorým bolo podľa tvrdenia žalobcov zasiahnuté do práva na ochranu osobnosti. Žalovaná teda v predmetnom konaní nemôže byť osobou povinnou poskytnúť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 201/2007 z dňa 30. júla 2008 a uznesenie Ústavného súdu SR, I. ÚS 137/2007-15 z 23. augusta 2007. Obdobné závery sú prijaté aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR z 26. septembra 2013, sp. zn. 3Cdo 176/2012 (judikát R 127/2014) a rozhodnutí z 26. septembra 2012, sp. zn. 6Cdo 149/2011. Do pozornosti dal aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 17. októbra 2018, sp. zn. Keďže žalobcovia nesplnili povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť ani v replike, súd by v súlade so sudcovskou koncentráciou konania vo vzťahu k žalobcom mal žalobu žalobcov zamietnuť v celom rozsahu ako nedôvodnú.

13. Žalobcovia v podaní doručenom súdu prvej inštancie 17. 05. 2019 navrhli zabezpečiť aj výpis návštev žalobcu 2. v ÚVTOS, výpis telefonických hovorov, predvolať pani ombudsmanku, zabezpečiť aj spis Okresného súdu Komárno 3Nt/87/2017 a v podaniach doručených súdu 03. 06. 2019 sa vyjadrili k duplike žalovaného s tým, že jeho argumenty sú od veci. Označili všetky dôkazy. Vo vyjadreniach doručených súdu 06. 06. 2019, 14. 06. 2019, 20. 06. 2019, 02. 09. 2019, 03. 09. 2019 zdôrazňovali pozitívny záväzok štátu, ktorý štát neaplikuje. Žalobca 2. v podaní doručenom prvoinštančnému súdu 03. 09. 2019 vyzval štát na zaplatenie 270 000 eur ako aj zníženie extrémne vysokého trestu odňatia slobody a po znížení trestu jeho presun do ústavu, ktorý dokáže usporiadať každý mesiac návštevy rodiny. Taktiež navrhli pripustiť mal. E. do konania ako ďalšieho žalobcu. Pripojil aj splnomocnenie, ktoré mu za maloletého udelila ako zákonná zástupkyňa - žalobkyňa 1. Súčasne doručil súdu svoje stanoviská, v ktorých žalobcov vyzval na späťvzatie žaloby pre jej nedôvodnosť s tým, že v prípade zotrvania na podanej žalobe je oprávnený odstúpiť od zmluvy o poskytovaní právnych služieb, čo aj urobí.

14. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie, z ktorého zistil, že medzi stranami nie je sporné, že žalobca 2. bol právoplatne odsúdený v konaní Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014 v spojení s konaním Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/98/2016 za zločin týrania a bol mu uložený trest odňatia slobody v dĺžke 11 rokov. Nie je sporné, že žalobca 2. tento trest vykonáva v ÚVTOS. Sporný je nárok žalobcov na uplatnené peňažné plnenie titulom náhrady nemajetkovej ujmy aj titulom náhrady škody z dôvodu, že súdu sa javí, že na náhradu škody, ako aj nemajetkovej ujmy nie sú splnené podmienky predpokladané zákonom č. 514/2003 Z. z., resp. v súvislosti s tvrdeným zásahom do osobnostných práv žalobcov a v súvislosti s tým do úvahy prichádzajúcej náhrady nemajetkovej ujmy nie je daná pasívna legitimitácia žalovanej.

15. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Komárno č. 11T/66/2014-2951 z 20. októbra 2016 žalobca 2. za skutky podrobne popísané vo výroku uvedeného rozsudku, súvisiace so žalobkyňou 1. ako aj O. C. a O. D. ako poškodenými, bol uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a/, odsek 2 písmeno d/ v spojení s § 138 písmeno b/, písmeno j/ Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku a bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov nepodmienečne. Pre výkon uloženého trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a bolo mu uložené protialkoholické liečenie ústavnou formou.

16. Podľa odôvodnenia uvedeného rozsudku bol žalobca 2. rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. 1T/45/01 z 31. októbra 2002 uznaný za vinného z trestného činu vraždy podľa § 219 odsek 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov a 6 mesiacov, pre výkon ktorého bol zaradený do III. nápravno-výchovnej skupiny. Zároveň mu bolo uložené ochranné protialkoholické liečenie v ambulantnej forme. Uznesením Najvyššieho súdu SR v Bratislave č. 1To/12/03 z 9. apríla 2003 bolo odvolanie žalobcu 2. ako obžalovaného zamietnuté a rozsudok nadobudol právoplatnosť. Obžalovaný ambulantné protialkoholické liečenie absolvoval počas výkonu trestu odňatia slobody. Dňa 22. 03. 2010 bol podmienečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody a bola mu určená skúšobná doba v trvaní 7 rokov.

17. Krajský súd v Nitre uznesením č. 4To/98/2016-3118 z 12. januára 2017 odvolania žalobcu 2., žalobkyne 1. a okresnej prokurátorky v Komárne proti rozsudku Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014 z 20. októbra 2016 zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12. 01. 2017.

18. Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 3Tdo/21/2019 z 31. júla 2019 dovolanie obvineného žalobcu 2. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/98/2016 z 12. januára 2017 odmietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 31. 07. 2019.

19. Okresný súd Komárno uznesením č. k. 2Nt/18/2017-122 z 8. marca 2018 zmenil ochrannú ústavnú protialkoholickú liečbu uloženú rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014 z 20. októbra 2016 na ambulantnú. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 03. 05. 2018.

20. Okresný súd Komárno uznesením sp. zn. 2Nt/18/2017-137 z 03. 05. 2018 zobral na vedomie späťvzatie sťažnosti odsúdeným - žalobcom 2. a žalobkyňou 1., ktorú podali proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č. k. 2Nt/18/2017-122 z 8. marca 2018.

21. Okresný súd Komárno uznesením č. k. 3Nt/5/2018-117 z 23. augusta 2018 zamietol návrh odsúdeného - žalobcu 2. a aj žalobkyne 1. na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 11T/66/2014 z 20. októbra 2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 4To/98/2016-3118 z 12. januára 2017. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 29. 11. 2018.

22. Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 1Tos/109/2018-169 z 29. novembra 2018 sťažnosť žalobcu 2. a žalobkyne 1. proti uzneseniu Okresného súdu Komárno z 23. augusta 2018 sp. zn. 3Nt/5/2018 zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 29. 11. 2018.

23. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal z toho, že predmetom konania je nárok oboch žalobcov na zaplatenie náhrady škody a nemajetkovej ujmy vo výške 270 000 eur z dôvodu, že právoplatným odsúdením žalobcu 2. na 11 ročný trest odňatia slobody rozsudkom Okresného súdu Komárno v konaní sp. zn. 11T/66/2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/98/2016 bola rodina rozdelená a vytvorila sa pre ňu dlhová pasca. Podľa názoru žalobcov mal štát zvoliť netrestné opatrenie, a to ochranné liečenie. Žalobcovia výšku nemajetkovej ujmy vyčíslili na 200 000 eur a škodu na výdavkoch, resp. výpadkoch príjmu, vyčíslili vo výške 70 000 eur.

24. Z dôvodu hospodárnosti konania súd prvej inštancie nepristúpil k odstraňovaniu väd návrhu na pristúpenie ďalšieho subjektu do konania na strane žalobcu doručený súdu pred termínom vytyčeného pojednávania, v ktorom je odlišne uvedené priezvisko osoby navrhutej žalobcami vstúpiť do konania než je uvedené v splnomocnení pre vtedajšieho právneho zástupcu žalobcu, pričom absentuje aj súhlas toho, kto má takto do konania pristúpiť a návrh na pristúpenie nie je odôvodnený tak, aby bolo zrejme

z akých dôvodov si ten, koho vstup do konania navrhli žalobcovia, nárok na zaplatenie sumy 270 000 eur uplatňuje.

25. Žalobcovia tvrdili, že ich nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy je nárokom majúcim oporu v § 11 - § 13 OZ.

26. Keďže žalobcovia za pôvodcu zásahu do ich osobnostných práv odsúdením žalobcu 2. na trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov nepodmienečne rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014 z 20. októbra 2016, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/98/2016 z 12. januára 2017 označili Slovenskú republiku (štát) konajúcu prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR, pričom v konaní do vyhlásenia dokazovania za skončené nepreukázali, že by v trestnej veci žalobcu 2. konala Slovenská republika a vydala aj rozhodnutie o treste, je zrejmé, že pôvodcom žalobcami tvrdeného zásahu do ich osobnostných práv nemôže byť štát, teda Slovenská republika, keď v uvedených trestných veciach žalobcu 2. konali a rozhodovali v súlade so zákonom zverenými kompetenciami konkrétne orgány štátnej moci.

27. Zdôraznil, že štát ako spôsobilého účastníka konania nemožno zamieňať s jeho rozpočtovými organizáciami, ktoré majú vlastnú subjektivitu a vystupujú v právnych vzťahoch vo svojom mene (ZSP č. 4/2006). Vzhľadom k tomu nárok žalobcov na zaplatenie sumy 270 000 eur titulom nárokov za tvrdený zásah do osobnosti žalobcov zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej Slovenskej republiky, teda z dôvodu, že na strane žalovanej nie je označený subjekt nositeľom hmotnoprávnej povinnosti k uplatnenému nároku. Vecnou legitímáciou je totiž stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jedna strana je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a strana na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný). Žalobcovia v konaní nepreukázali, že žalovaná neoprávnene zasiahla do ich osobnosti.

28. Vychádzajúc z uvedeného dodal, že súd nie je viazaný právnou kvalifikáciou uplatneného nároku tvrdenou žalobcami, preto skúmal danosť nároku žalobcov aj podľa zákona č. 514/2003 Z. z., vzhľadom na skutkové tvrdenia žalobcov, domáhajúcich sa náhrady škody voči štátu v súvislosti s rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014 z 20. októbra 2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/98/2016 z 12. januára 2017.

29. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že ani rozsudok Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014 z 20. októbra 2016 a ani uznesenie Krajského súdu v Nitre z 12. januára 2017 neboli zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť.

30. Krajský súd v Nitre uznesením č. 4To/98/2016-3118 z 12. januára 2017 odvolania oboch žalobcov a okresnej prokurátorky v Komárne proti rozsudku Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014 z 20. októbra 2016 zamietol. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12. januára 2017, kedy nadobudol právoplatnosť aj rozsudok Okresného súdu Komárno, ktorým bol žalobcu 2. uložený aj trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov nepodmienečne. Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 3Tdo/21/2019 z 31. júla 2019 dovolanie žalobcu 2. ako obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/98/2016 z 12. januára 2017 odmietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 31. 07. 2019.

31. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nebola splnená zákonom predpokladaná podmienka v § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. - existencia nezákonného rozhodnutia. Žalobcovia neunesli dôkaznú povinnosť pri preukazovaní splnenia podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. keď ani nenaznačili, prečo by prípadné samotné konštatovanie tvrdeného porušenia práva nemalo byť dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom za účelom uhradenia nemajetkovej ujmy v peniazoch, ak nie je možné ju uspokojiť inak. Tým, že súdy v oboch namietaných súdnych konaniach aplikovali príslušné právne predpisy spôsobom, s ktorým žalobcovia nesúhlasia a rozhodli nielen o vine žalobcu 2., ale aj o jeho treste, nedošlo k porušeniu práv žalobcov.

32. Žalobcovia nepreukázali ani prípadný nesprávny úradný postup súdov v oboch namietaných konaniach (11T/66/2014, 4To/98/2016). Pojem nesprávneho úradného postupu nie je v zákone č. 514/2003 Z. z. bližšie definovaný, ale v zmysle judikatúry bolo ustálené, že pri nesprávnom úradnom

postupe ide o tie prípady vzniku škody, ktoré sú vyvolané inou činnosťou orgánov verejnej moci ako rozhodovacou. Ide o porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie orgánov verejnej moci a to takej povahy, ktorá nevedie k vydaniu rozhodnutia. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pokiaľ žalobcovia namietajú proti uloženej výške trestu, je zrejmé, že namietajú konečné rozhodnutia súdov v trestnej veci žalobcu 2. Pojem nesprávny úradný postup však nemožno vzťahovať aj na faktickú, meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu.

33. V spore o náhradu škody a nemajetkovej ujmy voči štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. je žalobca ako údajný poškodený ten, ktorý odvodzuje svoje nároky od existencie jednotlivých predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, preto bolo povinnosťou žalobcov ich preukázať. Keďže podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu, ale aj za nemajetkovú ujmu spôsobené či už nezákonnými rozhodnutiami, či nesprávnym úradným postupom, sú určené kumulatívne, nesplnenie čo i len jednej z nich vylučuje zodpovednosť štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Pretože žalobcovia neunesli dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu existencie nezákonného rozhodnutia, či nesprávneho úradného postupu ako nevyhnutných predpokladov zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., žalobcom nevznikol ani nárok na náhradu škody podľa citovaného zákona, vrátane nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 17 ods. 2 citovaného zákona.

34. Žalobcovia netvrdili a nepreukázali, že v súlade s § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. písomne požiadali o predbežné prerokovanie ich nároku v rozsahu podľa § 16 ods. 1 citovaného zákona. Žalovaný nepoprel, že žalobkyňa 1. ho písomným podaním z 27. 11. 2015 požiadala o predbežné prerokovanie nároku na náhradu (len) skutočnej škody vo výške 20 000 eur. Súd prvej inštancie sa stotožnil s obranou žalovaného, podľa ktorej rozhodnutie o treste, na základe ktorého žalobcovia odvodzujú svoj nárok na náhradu škody, bolo vydané v konaní, v ktorom žalobkyňa nebola účastníkom v postavení obvineného/obžalovaného. Žalobkyňa v namietaných trestných konaniach mala síce postavenie poškodenej osoby, avšak netvrdila, že prípadný výrok o náhrade škody alebo jeho absencia by boli príčinou vzniku škody a nemajetkovej ujmy, ktoré si v konaní uplatňuje. Aj z dôvodu absencie aktívnej vecnej legitímácie je nárok žalobkyne 1. nedôvodný. Nárok žalobcu 2. je nedôvodný aj pre nesplnenie podmienky jeho písomnej žiadosti ako poškodeného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

35. S poukazom na uvedené dôvody súd prvej inštancie žalobu žalobcov zamietol ako nedôvodnú, pričom z dôvodu hospodárnosti konania nevykonal žalobcami navrhnuté dôkazy ani výsluchom označených svedkov, či vyžiadaním si ďalších listinných dôkazov o fungovaní rodiny žalobcov počas výkonu trestu žalobcu 2., či pripojením ďalších súdnych spisov.

36. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 262 ods. 1 CSP podľa § 255 ods. 1 CSP a v konaní procesne úspešnému žalovanému priznal 100 % náhradu trov konania.

37. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia v zákonnej lehote odvolanie, opakovane uvádzajúc, že predmetná žaloba nebola podaná podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci. Žalobkyňa 1. poznamenala, že jej názor ako poškodenej nikto nezohľadňoval, súd neaplikoval Smernicu EP a Rady 2012/29/EÚ z 25. 12. 2012, čím súdy nedostatočne prihliadli na záujmy žalobkyne 1. ako aj maloletého dieťaťa žalobcov. Zdôraznila, že procesným postupom súdov možno dospieť o nefunkčnosti mechanizmov. Nefunkčnosť mechanizmov vzhľadli odvolatelia aj v konaní na Okresnom súde Komárno č. k. 2Nt/7/2017 dňa 13. júla 2017, v konaní na odvolacom súde sp. zn. 1Tos/79/2017 z 27. septembra 2017, na Okresnom súde Komárno sp. zn. 3Nt/5/2018 z 23. augusta 2018, v odvolacom konaní sp. zn. 1Tos/109/2018 z 29. novembra 2018, na Okresnom súde Trnava sp. zn. 3Pp/13č/2009 z 25. júla 2017 a na odvolacom konaní sp. zn. 3Tos/137/2017 z 14. novembra 2017 a v konaní na Ministerstve spravodlivosti SR č. 40246/2017-61/D/36 z 1. marca 2018. Nestotožnila sa so záverom súdu prvej inštancie, že nebola spôsobená ujma. Súd mal extenzívne vykladať aplikované normy, pretože inak dochádza k negatívnemu dopadu na toho, kto si uplatnil právo na ochranu práv a slobôd, ktoré sú v príčinnej súvislosti s uplatnením základného práva alebo slobody. Poukázali na to, že súdy v menej závažných prípadoch poskytli ochranu proti útoku na rodinný a súkromný život a poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/37/2017 z 29. júna 2017, rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 2T/80/2018 z 29. novembra 2017 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/131/2019 z 12. novembra 2019. Všetky uvedené rozhodnutia preukazujú nefunkčnosť mechanizmov voči rodine žalobcov. Odvolatelia poukázali na porušenie čl. 13 Európskeho

dohovoru o ľudských právach a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 209/2011. Nezhľadanie okolností a záujmu poškodenej vyhotili k vytvoreniu právnej ujmy vychádzajúcej z § 116 Občianskeho zákonníka a § 18 Zákona o rodine uložením vysokého trestu okresného súdu, na základe ktorého došlo k potrestaniu celej rodiny, čo je v rozpore s § 34 ods. 3 Trestného zákona. Do pozornosti odvolacieho súdu dali rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sž/8/2009, v ktorom rozoberal požiadavku spravodlivej rovnováhy.

38. K náprave uvedeného stavu neprišlo ani po viacerých konaniach, preto nemožno hovoriť o účinných mechanizmoch, keďže žalobca 2. vykonáva 11. ročný neprimeraný a neindividualizovaný nepodmienečný trest odňatia slobody. Pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súdy nehľadeli na rodinu odsúdeného a jeho maloleté dieťa. Skutočnosť, že žalobca 2. mal problematickú minulosť nemôže byť ani podľa Ústavného súdu SR dôvodom na uloženie mu neindividualizovaného trestu. Aj napriek tomu má žalobca 2. právo na primeraný trest. Porušením zásad ukladania trestu dochádza k ďalším škodám a ujám v rodine žalobcu 2., a to tak škôd hmotných ako aj materiálnych. Uložený trest vyjadruje nepomer medzi závažnosťou a nezohľadnenými okolnosťami (rodina, záujmy, požiadavky, názor a záujmy mal. dieťaťa) a uloženým trestom. Do pozornosti odvolacieho súdu dala rozhodnutie Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 94/95, týkajúce sa práva na súkromie. Neprimerane prísny trest slúži na rozvracanie rodiny, na prelomenie odporu poškodenej aj takým spôsobom, že mu zničia duševné zdravie. Žaloba je dôvodná, pretože rodina si už 6 rokov nevie pomôcť, a to aj napriek garancii Ústavou, EDLP a zákonom, ktoré sú neúčinné. Štát odmieta prevziať zodpovednosť za vzniknutú situáciu a nechce zaplatiť žalovanú sumu. S poukazom na to, čo musí rodina počas výkonu trestu žalobcu 2. prežívať sa domáhajú uznania zásahu do garantovaných práv. Domáhajú sa poskytnutia účinnej ochrany práv a vyhoveniu žaloby.

39. Dňa 03. 03. 2020 doručili žalobcovia doplnenie odvolania, v ktorom uviedli, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku spája viaceré procesné veci, ktoré spolu nesúvisia a nesúvisia ani s nárokom na náhradu škody vo výške 100 000 eur a vo výške 20 000 eur. Opakovali, že žaloba bola podaná z dôvodu nefunkčnosti štátnych mechanizmov, na základe ktorých nemožno dosiahnuť žiadnu nápravu. Dochádza len k vzniku škody a ďalšieho týrania rodiny, ktorá by mala byť štátom chránená. Súd prvej inštancie nesprávne podriadil vec pod zákon č. 514/2003 Z. z., čím prišlo k porušeniu práv. Správne mal vec súd posúdiť podľa § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje práva, ktorým má štát povinnosť poskytovať ochranu. Poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Marcux c. Belgicko z 13. júna 1979, ktorým prišlo k rozšíreniu práv na súkromie aj na prípady, keď štát nevytvoril podmienky proti porušeniu tohto práva z čoho bol obvinený, tzv. pozitívny záväzok štátu na vytvorenie takých podmienok, ktoré by znemožňovali porušenie práva na súkromie. Odvolanie žalobkyňa 1. odôvodnila s poukazom na všetky zákonné dôvody. Žalovaný odvolanie nepodal, a teda mu vyhovuje vzniknutý stav, kedy dochádza k mučeniu rodiny žalobcov. Súd prvej inštancie podľa tvrdení žalobcov vybral také skutočnosti, ktoré odôvodnili zamietnutie žaloby. Sám si vytvoril skutkový dej nezodpovedajúci tomu skutočnému. Súd prvej inštancie poprel ujmu a mučenie rodiny štátom a odmieta aplikovať mechanizmy na ochranu rodiny podľa čl. 41 Ústavy SR. Rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je v rozpore s rozhodnutím Ústavného súdu SR PL. ÚS 10/2014 a PL. ÚS 3/09. Okresný súd Komárno už dlhodobo rešpektuje vzniknutý nezákonný stav. Prvoinštančný súd nevykonával žiadne dokazovanie ohľadom pozitívneho záväzku štátu. Žalobcovia navrhli, aby bola predmetná vec predložená na Súdny dvor do Luxemburgu, pretože vzniknutý stav nie je v súlade s právom Slovenskej republiky ani právom Európskej únie. To, že prišlo k násilnému rozdeleniu rodiny má len nepriaznivé následky a rodinu tlačí do dlhovej pasce. Na predmetnú vec nebolo aplikované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžo/9/2009 z 2. apríla 2009. S poukazom na uvedené skutočnosti žiadala napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť.

40. Podaním označeným ako Doplnenie odvolania žalobcov z 28. 01. 2020 proti rozsudku Okresného súdu Komárno sp. zn. 13C/50/2018-380 zo 16. 01. 2020 doplnila odvolanie právna zástupkyňa žalobcov, ktorá uviedla, že žalobcovia sa nestotožňujú s výrokom napadnutého rozsudku s poukazom na § 365 ods. 1 písm. e/, g/ a h/ CSP, pretože ho považujú za nesprávny. Žalobcovia zastávajú názor, že súd prvej inštancie mal vykonať dôkazy navrhnuté žalobcami tak, aby zistil všetky rozhodujúce skutočnosti. Súd postupoval tak, že navrhnuté dôkazy nevykonával - výsluch svedkov označených žalobcami a meritórne rozhodol len na základe výpovedí strán konania a ich písomných podaní v tejto veci. Taktiež tvrdia, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a vec rozhodol tak, že posudzoval nárok žalobcov uplatnený v predmetnom konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Žalobcovia svoj nárok odvodzujú z ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, a to § 11 a nasl. S poukazom na uvedené

skutočnosti žiadala, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

41. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne 1. nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vo výroku vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

42. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

43. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

44. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

45. Súd prvej inštancie v preskúmvanej veci správne zistil skutkový stav veci, správne aplikoval právne predpisy a vo veci aj správne a v súlade so zákonom rozhodol, preto sa odvolací súd stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie stupňa, na ktoré v celom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

46. Odvolací súd preskúmvajúc dôvodnosť odvolania žalobcov zistil z obsahu súdneho spisu, že žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 17. 07. 2018 si žalobkyňa 1. uplatnila proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR nárok na náhradu škody z dôvodu, že tým, že žalobca 2. bol rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/98/2016 uznaný za vinného, im vznikla škoda aj ujma. Oba súdy mali postupovať „ULTIMA RATIO“, teda dať prednosť prijatiu netrestných opatrení. Tento stav považujú za násilný akt proti rodine, ktorá bola násilne rozdelená, v dôsledku čoho sa dostali do dlhovej pasce. Žiadala, aby štát za exces a nespravodlivé rozhodnutie zaplatil 270 000 eur. O predmetnej žalobe rozhodol súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom tak, že žalobu žalobcov zamietol v celom rozsahu a o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobcovia 1. a 2. sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému 100 % náhradu trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia o výške náhrady trov konania, o ktorej súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

47. Odvolací súd v zmysle § 379 a § 380 CSP viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, keďže bola jeho argumentácia vecne správna, objektívna, presvedčivá a v neposlednom rade v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR ako aj nálezmi Ústavného súdu SR. Mal za to, že všetky dôvody, ktoré žalobca uvádzal v odvolaní vyriešil už súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, pričom rozhodnutia prvoinštančného a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné a druhoinsštančné konanie tvoria jeden celok.

48. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalobcov v odvolaní namietaných skutočností je vyčerpávajúce, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení

svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil.

Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že žalobcovia sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňujú neznamená, že jeho zdôvodnenie nezodpovedá požiadavkám, ktoré na túto časť rozhodnutia kladie vyššie citované zákonné ustanovenie. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu zamietol.

49. Dôvodom zamietnutia žaloby bolo podľa súdu prvej inštancie najmä to, že žalobcovia nepreukázali splnenie zákonom predpokladaných podmienok uvedených v § 6 ods. 1 ani v § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré by odôvodňovali žalobný návrh a nepreukázali ani nesprávny úradný postup súdov, a to ani v jednom z namietaných konaní sp. zn. 11T/66/2014 ani sp. zn. 4To/98/2016. Žalobcovia nepreukázali existenciu nezákonného rozhodnutia ani nesprávneho úradného postupu ako nevyhnutných predpokladov zodpovednosti štátu podľa vyššie uvedeného zákona. Dôvodom zamietnutia žaloby bolo aj to, že žalobcovia netvrdili a nepreukázali, že by požiadali o predbežné prerokovanie ich nároku v rozsahu podľa § 16 ods. 1 citovaného zákona. Pokiaľ ide o žalobkyňu 1., navyše u nej absentovala aktívna vecná legitímácia na podanie žaloby.

50. Odvolací súd sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorý zamietol žalobu žalobcov z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcami v skutočnostiach, ktoré mali preukázať dôvodnosť žalobou uplatneného nároku. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti; žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno, napríklad preukázať uzavretie zmluvy a poskytnutie plnenia podľa nej. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí určité skutočnosti tvrdiť a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkov konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22. 09. 2010, sp. zn. 3 M Cdo 6/2010).

51. Pokiaľ ide o odvolacie námietky žalobcov smerujúce k právnemu posúdeniu, kedy namietali, že žalobu nepodávali s poukazom na zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ale žalobný nárok odôvodňovali porušením ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, a to § 11 - § 13 Občianskeho zákonníka, odvolací súd k tomu poznamenáva, že právne posúdenie patrí výlučne do kompetencie súdu bez ohľadu na to, ako žalobcovia svoj nárok odôvodňujú, resp. tým, na aké ustanovenia právnych predpisov poukazujú, vychádzajúc pritom zo zásady iura novit curia - súd pozná právo. Ide o jednu z najstarších zásad výkonu a predovšetkým účelu nielen súdnej moci, ale aj štátu a jej orgánov. Okrem toho, že iura novit curia je všeobecne uznávanou zásadou pri rozhodovacej činnosti súdov a z dôvodu právnej istoty, účelnosti a efektivity aj štátu ako takého, je taktiež explicitne vyjadrená v právnom poriadku a judikatúre Slovenskej republiky. Zásada iura novit curia neznamená len, že súd pozná právo, ale že si je zároveň vedomý účinkov, ktoré právo v podobe, v ktorej ho súd aplikuje, vyvoláva vo vzťahu k procesnoprávnemu alebo hmotnoprávnemu postaveniu nositeľa práva na súdnu ochranu svojich práv.

52. Občianske súdne konanie je ovládané uvedenou právnou zásadou. Účastníci konania (teraz „strany sporu“ - pozn. odvolacieho súdu) nie sú povinní uplatnený nárok, ani obranu proti nemu právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené.

Ak účastník (strana) uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje ním tvrdený nárok alebo obranu proti nemu, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú (uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 22. 09. 2010, sp. zn. 5 Cdo 196/2009).

53. Odvolací súd, pokiaľ ide o argumentáciu súdu prvej inštancie, ktorý uviedol, že predmetný nárok nie je možné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, sa s uvedenou argumentáciou stotožnil. Prvoinštančný súd správne argumentoval, že žalobcovia ako pôvodcu zásahu do ich osobnostných práv odsúdením žalobcu 2. na trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov nepodmienečne rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/66/2014 z 20. októbra 2016, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/98/2016 z 12. januára 2017 označili Slovenskú republiku (štát) konajúcu prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR, pričom v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázali, že by v trestnej veci žalobcu 2. konala Slovenská republika a vydala aj rozhodnutie o treste, je zrejmé, že pôvodcom žalobcami tvrdeného zásahu do ich osobnostných práv nemôže byť štát ako taký, teda Slovenská republika, keď v uvedených trestných veciach žalobcu 2. konali a rozhodovali v súlade so zákonom zverenými kompetenciami konkrétne orgány štátnej moci. Správne zdôraznil, že štát nemožno zamieňať s jeho rozpočtovými organizáciami, ktoré majú vlastnú subjektivitu a vystupujú v právnych vzťahoch vo svojom mene. Vzhľadom na to nárok žalobcov na zaplatenie sumy 270 000 eur titulom nárokov za tvrdený zásah do osobnosti žalobcov zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej Slovenskej republiky, teda z dôvodu, že na strane žalovaného nie je označený subjekt nositeľom hmotnoprávnej povinnosti k uplatnenému nároku. Vecnou legitímáciou je totiž stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jedna strana je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a strana na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný). Žalobcovia v konaní nepreukázali, že žalovaná neoprávnene zasiahla do ich osobností.

54. Vychádzajúc z uvedeného je teda na zodpovednosti žalobcov v konaní uniesť bremeno tvrdenia a následne dôkazné bremeno, pričom právne posúdenie zostáva výlučne na posúdení súdu. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že podľa Občianskeho zákonníka nemožno žalovaný nárok posudzovať a je potrebné ho posudzovať podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

55. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom.

56. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

57. Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

58. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

59. Podľa § 8 ods. 1 písm. a/, b/ zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste má ten, na kom bol úplne alebo sčasti vykonaný trest, ak a) v ďalšom konaní bolo rozhodnutie zrušené ako nezákonné alebo b) v ďalšom konaní bol spod obžaloby oslobodený alebo bolo trestné stíhanie zastavené preto, že v konaní vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli súdu predtým známe alebo bola vec postúpená inému orgánu; to neplatí, ak sa preukáže, že k včasnému odhaleniu neznámej skutočnosti nedošlo úplne alebo čiastočne vinou osoby, na ktorej bol trest vykonaný.

60. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

61. Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil.

62. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

63. Odvolací súd poznamenáva, že v nadväznosti na čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a čl. 36 ods. 3, 4 Listiny základných práv a slobôd (zák. č. 23/1991 Zb.) je zák. č. 514/2003 Z. z. osobitným právnym predpisom upravujúcim podmienky a spôsob náhrady škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci. Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby bola škoda spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc niektorým zo spôsobov v zákone špecifikovaných, druhým predpokladom je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a treťou podmienkou je, aby medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou, bola daná priama príčinná súvislosť. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak preukáže ich splnenie, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže, keďže zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, má charakter objektívnej zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie. Z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, zákon rozlišuje základné dva okruhy zodpovednosti za škodu, a to zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a § 6) a zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9). Zároveň je samostatne upravená zodpovednosť štátu za rozhodnutie o zatknutí, zadržaní alebo inom pozbavení osobnej slobody (§ 7), a tiež za rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo o väzbe (§ 8).

64. Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov je osobitným zákonom, ktorý upravuje podmienky a spôsob náhrady škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci. Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc niektorým zo spôsobov v zákone špecifikovaných, druhým predpokladom je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a treťou podmienkou je, aby medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou, bola daná priama príčinná súvislosť. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak preukáže ich splnenie, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže, keďže zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, má charakter objektívnej zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie. Z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, zákon rozlišuje základné dva okruhy zodpovednosti za škodu a to zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a § 6) a zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9). I keď zákon explicitne nedefinuje pojem „nesprávny úradný postup“, vo všeobecnosti za takýto možno považovať porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti súvisiacej s výkonom verejnej moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania.

65. Vzhľadom na špecifiká trestného konania a funkciu trestného práva bolo potrebné osobitne upraviť zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení a rozhodnutím o väzbe - osobitne sa vymedzuje, kto má nárok na náhradu škody spôsobenej takýmto rozhodnutím a za akých podmienok, a ďalej sa osobitne upravuje, kedy právo na náhradu škody spôsobenej takýmto rozhodnutím nevznikne. Zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím o treste, o ochrannom

opatrení alebo rozhodnutím o väzbe v zmysle § 8 zákona č. 514/2003 Z. z. môže založiť len rozhodnutie vydané v rámci trestného konania. Pokiaľ v § 8 zákona č. 514/2003 Z. z. nie je ustanovené inak, pre zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe platí právna úprava obsiahnutá v § 3 a § 6 tohto zákona - k takémuto záveru je potrebné dospieť napriek tomu, že v § 8 zákona č. 514/2003 Z. z. zákonodarca nepoužíva formulácie „nezákonné rozhodnutie o treste“, „nezákonné rozhodnutie o ochrannom opatrení“, „nezákonné rozhodnutie o väzbe“, ale hovorí „iba“ o „rozhodnutí o treste“, „rozhodnutí o ochrannom opatrení“ a „rozhodnutí o väzbe“; zo znenia § 8 zákona č. 514/2003 Z. z. je nepochybne zjavné, že nárok na náhradu škody môže založiť len „nezákonné“ rozhodnutie o treste alebo „nezákonné“ rozhodnutie o ochrannom opatrení, pričom v prípade rozhodnutia o väzbe platí, že zodpovednosť za škodu môže za zákonom č. 514/2003 Z. z. stanovených podmienok založiť aj také rozhodnutie o väzbe, ktoré nebolo nezákonné. Z § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. vyplýva, že za škodu spôsobenú (nezákonným) rozhodnutím o treste, (nezákonným) rozhodnutím o ochrannom opatrení alebo (nezákonným) rozhodnutím o väzbe zodpovedá štát, t.j. Slovenská republika.

66. Aj v tomto prípade právna úprava vychádza najmä z čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie. V súvislosti s § 8 zákona č. 514/2003 Z. z. je však potrebné prihliadať aj na ustanovenia čl. 17 Ústavy SR, ktorý garantuje osobnú slobodu.

67. Osobitná právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím o treste a za škodu spôsobenú rozhodnutím o ochrannom opatrení vychádza z rozlišovania sankcií podľa Trestného zákona na tresty a ochranné opatrenia (§ 31 ods. 1 TZ). V zmysle § 31 ods. 2 TZ trest je ujma na osobnej slobode, majetkových alebo iných právach odsúdeného, ktorú môže uložiť páchatelovi len súd podľa Trestného zákona za spáchaný trestný čin. V zmysle § 31 ods. 3 TZ ochranné opatrenie je ujma na osobnej slobode alebo majetku odsúdeného alebo inej osoby, ktorú môže uložiť len súd podľa Trestného zákona v záujme ochrany spoločnosti pred trestnými činmi alebo činmi inak trestnými. Trestný zákon ustanovuje druhy trestov v § 32 a druhy ochranných opatrení v § 33. Vo všeobecnej rovine možno konštatovať, že z hľadiska vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím o treste alebo o ochrannom opatrení je v zásade bez právneho významu, aký druh trestu alebo ochranného opatrenia bol uložený. Druh uloženého trestu je však potrebné zohľadniť v prípade uplatňovania práva na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím o treste, keď je trest odňatia slobody spravidla spôsobilý privodiť väčšiu nemajetkovú ujmu ako napríklad trest prepadnutia veci. V § 8 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z. z. sa upravuje, kto má právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste a za akých podmienok.

68. Právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste má ten, na kom bol trest úplne alebo sčasti vykonaný, ak nie je daný dôvod vylučujúci právo na náhradu škody uvedený v odseku 6, a zároveň ak: a) v ďalšom konaní bolo rozhodnutie zrušené ako nezákonné; b) v ďalšom konaní bol spod obžaloby oslobodený alebo bolo trestné stíhanie zastavené preto, že v konaní vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli súdu predtým známe, alebo bola vec postúpená inému orgánu; to neplatí, ak sa preukáže, že k včasnému odhaleniu neznámej skutočnosti nedošlo úplne alebo čiastočne vinou osoby, na ktorej bol trest vykonaný, alebo c) v ďalšom konaní bol odsúdený na miernejší trest, než ktorý na ňom bol vykonaný na základe zrušeného rozsudku.

69. V zákonom taxatívne ustanovených prípadoch právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe nevznikne, ani keby boli inak splnené podmienky vzniku práva na náhradu škody spôsobenej takýmto rozhodnutím. Skutočnosti vylučujúce vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe sú zákonodarcom koncipované veľmi široko - ide najmä okolnosti, ktoré nepopierajú zákonnosť výkonu trestu, ochranného opatrenia alebo väzby. Existenciu skutočnosti vylučujúcej vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste, rozhodnutím o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe musí preukázať štát.

70. Pokiaľ ide o namietaný nesprávny úradný postup súdov, ktorý žalobcovia videli vo vydaní nezákonného rozhodnutia, keď Okresný súd Komárno a následne aj Krajský súd v Nitre vydali rozhodnutie, ktorým rozhodli o vine žalobcu 2. a o uložení trestu, odvolací súd k tomu poznamenáva, že vychádzajúc z obsahu súdneho spisu a vykonaného dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie

možno považovať za správny jeho záver, že nebolo preukázané vydanie nezákonného rozhodnutia, ktorým by bola žalobcom spôsobená škoda alebo nemajetková ujma. Nebolo preukázané splnenie podmienok vzniku škody tak, ako to už vyššie odvolací súd vysvetlil. Rozhodnutie Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 11T/66/2014 vychádzalo zo skutočností zistených v dokazovaní pred súdom v danej trestnej veci, v ktorom súd skúmal, či sú naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, či sa tohto trestného činu dopustil žalobca 2., či je zaň žalobca 2. trestne zodpovedný, či trestnosť činu nezanikla, či je potrebné uložiť mu za spáchaný trestný čin trest, prípadne ochranné opatrenie a náhradu škody. Vychádzajúc z dokazovania jednoznačne dospel k záveru, že obžaloba bola dôvodná a všetky skutočnosti preukazovali vinu obžalovaného (žalobcu 2.), preto rozhodol tak, že žalobcu z trestného činu, ktorý sa mu kládol za vinu obžalobou, uznal za vinného a zároveň mu uložil trest, a to vo výmere vychádzajúcej zo zákonných ustanovení Trestného zákona. Skutočnosť, že sa žalobcovia s rozhodnutím nestotožnili, nespôsobuje bez ďalšieho nezákonnosť rozhodnutia, resp. nesprávny úradný postup. Z § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. vyplýva, že za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť takéhoto orgánu, zbytočné prietahy v konaní, ako aj iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Pôjde teda najmä o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých prírodných súvislostí. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu ide o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, a preto nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku. Tvrdenia žalobcov, že súd mal v trestnom konaní postupovať ultima ratio a mal rozhodnúť o uložení iného ako nepodmienečného trestu, čím by nebolo zasiahnuté na práva na rodinu žalobcov, je preto absolútne neopodstatnené. Pokiaľ ide o rozhodnutie o druhu a výmere trestu v trestnom konaní je rovnako tak, ako aj v konaní pred súdom v občianskom súdnom konaní, výlučne na posúdení súdu, ktorý pri úvahách o druhu a výmere trestu vychádza z § 34 ods. 1 až 4 Trestného zákona. Vzhľadom na to, že rozhodnutie vydané v trestnom konaní nebolo zrušené ako nezákonné, žalobca 2. nebol spod obžaloby oslobodený, ani nebolo trestné stíhanie zastavené preto, že by v konaní vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli súdu predtým známe, alebo bola vec postúpená inému orgánu; to neplatí, ak sa preukáže, že k včasnému odhaleniu neznámej skutočnosti nedošlo úplne alebo čiastočne vinou osoby, na ktorej bol trest vykonaný, a rovnako tak nebol v ďalšom konaní odsúdený na miernejší trest, než ktorý na ňom bol vykonaný na základe zrušeného rozsudku, nemožno dospieť k záveru o nezákonnosti súdneho rozhodnutia zakladajúceho nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy žalobcov.

71. Vzhľadom na to, že neboli splnené podmienky k tomu, aby bolo možné považovať rozhodnutie, na podklade ktorého sa žalobcovia domáhali náhrady škody a nemajetkovej ujmy za nezákonné, nemožno konštatovať splnenie ani podmienok vzniku škody, a teda ani možnosti sa jej v súdnom konaní na podklade podanej žaloby domáhať. Rovnako tak bolo preukázané, že rozhodnutie súdu o vine a treste z dôvodu, že neuložil iný druh trestu, ktorý by nebol spojený s obmedzením osobnej slobody (žalobkyňa 1. namietala, že cieľom trestného konania nebolo odsúdiť žalobcu 2. na nepodmienečný trest odňatia slobody, ale len ho napraviť uložením ochranného liečenia), nemožno s poukazom na vyššie uvedené považovať ani za nesprávny úradný postup. Keďže žalobcovia nepreukázali ani nesprávny úradný postup, ani vydanie nezákonného rozhodnutia, neboli splnené kumulatívne všetky zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. a žalobcovia tak neunesli dôkazné bremeno vo vzťahu k žalovaným nárokom, v dôsledku čoho správne súd prvej inštancie zamietol žalobu.

72. Navyše súd prvej inštancie správne poznamenal, že pokiaľ ide o žalobkyňu 1. nie je daná ani jej aktívna vecná legitímácia, pretože nejde o osobu, vo vzťahu ku ktorej bolo rozhodnutie o vine a treste vydané (obvinená/obžalovaná) a na ktorej bol samotný trest vykonaný (odsúdená), takže ani nemôže byť rozhodnutím priamo poškodená. Skutočnosť, že bola v trestnom konaní v procesnom postavení poškodenej však nebola dôvodom podania žaloby na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v civilnom konaní. S uvedenými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje, rovnako tak ako s konštatovaním ohľadom nesplnenia podmienky predbežného prerokovania nároku na náhradu škody tak, ako to vyžaduje zákon č. 514/2003 Z. z., ako jednu z podmienok následného uplatnenia nároku na náhradu škody na súde v občianskom súdnom konaní.

73. Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci (resp. nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe) alebo jeho nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať s orgánom príslušným podľa § 4 alebo § 11 zákona č. 514/2003 Z. z. To znamená, že pred eventuálnym uplatnením práva na náhradu škody na súde je potrebné najprv požiadať orgán, ktorý koná v mene nositeľa zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, resp. pri výkone samosprávy, o náhradu škody. Ak orgán príslušný konať v mene nositeľa zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci dospeje k záveru, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody je dôvodná, uspokojí nárok poškodeného spravidla v nadväznosti na dohodu o urovaní. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody musí mať písomnú formu. Náležitosti žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody upravuje § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Zákon stanovuje obligatórne prejednanie nároku na náhradu škody v prípadoch, keď k škode došlo protiprávnym rozhodnutím, rozhodnutím o väzbe, treste alebo ochrannom opatrení, ako aj nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Orgán príslušný na predbežné prejednanie nároku neprejednáva nárok v rámci správneho poriadku a nevydáva o tom rozhodnutie, ale v stanovenej lehote nárok buď uspokojí, alebo neuspokojí.

74. Vzhľadom k tomu, že žalobcovia písomným podaním z 27. 11. 2015 požiadali žalovaného o prerokovanie nároku na náhradu škody vo výške 20 000 eur, ktorá má predstavovať skutočnú škodu, odvolací súd dospel k záveru, že neboli splnené zákonné podmienky pre podanie žaloby a uplatňovanie si nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy vo výške 270 000 eur. Odvolací súd vychádzajúc z vyššie citovanej právnej úpravy ako aj výsledkov vykonaného dokazovania konštatuje vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Na dôvažok považuje za potrebné poznamenať, že žalobcovia v odvolaní a rovnako tak ani v doplnení odvolania neuviedli žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle odvolacieho návrhu žalobcov, ktorým sa domáhali vyhoveniu podanej žalobe, resp. zrušenia rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

75. Odvolací súd záverom dodáva, že aj ďalšie skutočnosti vytykané žalobcami v podaných odvolaniach sú vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu súdu prvej inštancie bez právneho významu, keď opakovane poukazovali na neúčinné súdne mechanizmy, ktoré v dôsledku svojej nefunkčnosti zasiahli do práva žalobcov na rodinu, keď neuložili žalobcovi 2. primeraný trest, a teda sa štát pričínil na rozvrátení ich rodiny, čím okrem iného prispel aj k tomu, že sa dostali do dlhovej pasce. Odvolací súd v tomto smere dospel k zhodnému právnenému názoru ako súd prvej inštancie a s prihliadnutím na uvedené dôvody rozhodol o podanom odvolaní žalobcov, ako o nedôvodnom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

76. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešnému žalovanému v odvolacom konaní priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

77. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).